

Croatian World Congress (CWC)

**PRIOPĆENJE O ZLOPORABI
HOLOKAUSTA U DRUGOM
SVJETSKOM RATU ZA
SRAMOĆENJE DANAŠNJE
REPUBLIKE HRVATSKE**

**PRIOPĆENJE O ZLOPORABI HOLOKAUSTA
U DRUGOM SVJETSKOM RATU ZA SRAMOĆENJE
DANAŠNJE REPUBLIKE HRVATSKE**

NAKLADNICI
FRAM-ZIRAL, Mostar
Hrvatski svjetski kongres (HSK)

ZA NAKLADNIKE
Ivan Ševo
Vinko Sabljo

UREDNIK
Vinko Sabljo

© Vinko Sabljo

GRAFIČKA OPREMA I TISAK
FRAM-ZIRAL, Mostar

CIP zapis je dostupan u računalnome katalogu Nacionalne i sveučilišne
knjižnice u Zagrebu pod brojem 001077007.
ISBN 978-953-48326-6-0

CIP - Katalogizacija u publikaciji
Nacionalna i univerzitetska biblioteka
Bosne i Hercegovine, Sarajevo

94(497.5)“1941/1945”:341.485

**PRIOPĆENJE o zloporabi holokausta u Drugom svjetskom ratu za sramoće-
nje današnje Republike Hrvatske** / [urednik Vinko Sabljo]. - Mostar : Fram-Ziral ;
Zagreb : Hrvatski svjetski kongres, HSK, 2020. - 23 str. ; 21 cm

Bibliografija: str. 23.

ISBN 978-9958-37-098-4 (Fram-Ziral)
ISBN 978-953-48326-6-0 (Hrvatsko svjetski kongres, HSK)

COBISS.BH-ID 40887046

**PRIOPĆENJE O ZLOPORABI
HOLOKAUSTA U DRUGOM
SVJETSKOM RATU ZA SRAMOĆENJE
DANAŠNJE REPUBLIKE HRVATSKE**

Mostar – Zagreb, 2020.

SVIMA KOJIH SE OVA TEMA MOŽE TICATI

Dame i gospodo,

ovaj je dokument zapravo molba vama da posvetite pozornost političkom djelovanju određenih krugova koji zlorabe holokaust, koji se u Europi dogodio u Drugom svjetskom ratu, za sramoćenje današnje Republike Hrvatske. Dokument smo sastavili kao Hrvati i hrvatski građani iz cijeloga svijeta, koji vole svoju Hrvatsku, a ne kao povjesničari, političari ili propagandisti. Djelovanje tih krugova zabrinjava nas i ogorčuje – vidimo da se obraćaju ljudima koji nisu dovoljno upoznati s povijesnim činjenicama o Hrvatskoj pa olako i naivno prihvaćaju tu podmuklu propagandu.

SAŽETAK

Na istraživanja o hrvatsko-srpskim odnosima i o nacionalnom pitanju Hrvata u obje Jugoslavije bitno su utjecali režimi za vrijeme kojih je ta povijest pisana. Pod tim režimima nisu bila moguća slobodna i nezavisna istraživanja osjetljivih tema novije povijesti poput hrvatskih i srpskih uloga u Drugom svjetskom ratu. Tako su hrvatska zlodjela uvećavana i Hrvati su prikazivani kao zločinci, a Srbi kao nacija i komunisti kao revolucionari, a poslije i zakonodavci, prikazivani su kao žrtve ustaša i heroji koji su oslobodili zemlju. Mi ustrajemo da se poštuju istraživački podatci, suradnja stručnjaka, suglasje o nespornim ili najvjerojatnijim podacima i poštena tumačenja. Laži i iskrivljenja moraju se raskrinkati, osuditi i zaustaviti.

PROBLEM

1) Hrvatska povijest XX. stoljeća potpuno je izobličena u literaturi. U vrijeme srpskoga kraljevskog režima (1918.-1941.) nasilje je bilo otišlo toliko daleko da je državna policija jednostavno ubila dva najuglednija hrvatska povjesničara, Ivu Pilara i Milana Šufflaya. Stjepan Radić, predsjednik Hrvatske seljačke stranke (HSS) i politički otac hrvatske nacije u prvoj polovini XX. stoljeća, ubijen je zajedno s još dva člana stranke 1928. godine u Beogradu za vrijeme sjednice Jugoslavenskog parlamenta. To je ubojstvo postalo okidač za osnivanje ustaškog pokreta, što je na kraju Drugog svjetskoga rata hrvatskoj naciji donijelo demografsku katastrofu i negativnu poslijeratnu reputaciju. A činjenica da je Vlatko Maček, Radićev nasljednik na čelu HSS-a, odbio nacističku ponudu da s njima napravi nezavisnu hrvatsku državu, povijesna istraživanja potpuno zanemaruju. Štoviše, veza ustaškog režima i nacističke Njemačke zlorabi se za klevetanje svih Hrvata i pritisak da se odreknu svojega ponosa i obnove države. Ti neprijateljski krugovi i skupine uvećavaju i ističu negativne i skrivaju sve pozitivne elemente toga odsječka hrvatske povijesti. Danas se ta taktika očituje kao otpor prikupljanju, analizi i objavljivanju znanstvenih podataka o tom dijelu hrvatske povijesti.

Osim toga, hrvatska je historiografija potpuno uništena s istrebljenjem hrvatskih domoljubnih intelektualaca i elita godine 1945. od strane komunisti. Povjesničar Dominik Mandić morao je emigrirati da se nikad ne vrati, a njegove su knjige zabranjene. Od 1945. do 1990. u Hrvatskoj nije postojala sloboda govora, a informiranje je dolazilo samo od komunističke propagande. Istodobno su i država i svijet bili preplavljeni bezbrojnim lažima o Hrvatskoj i Hrvatima, a svi hrvatski naponi za nacionalnom slobodom prikazivani su kao šovinistički ili fašistički.

2) Nakon što je Hrvatska 1990./1991. izborila demokraciju i slobodu, istine o njezinoj prošlosti polako izlaze na vidjelo. No njih dočekuje odbijanje hrvatskih komunističkih, srpskih zagovornika Velike Srbije i nekih istaknutih svjetskih povjesničara poput Gideona Greiffa i čak i Efraima Zuroffa, predsjednika Wiesenthalova Centra u Jeruzalemu. Svi se oni oslanjaju na staru komunističku taktiku: "svako hrvatsko domoljublje je nacionalizam, a time identično ustaškoj ideologiji." To posebno vrijedi za zanemarivanje i odbijanje razmatranja novih istraživačkih podataka, koje oni pogrdno nazivaju "revizionizam" i "neofašizam".

3) Isti oblik iskrivljivanja hrvatske povijesti primijenjen je prilikom srpske agresije na Hrvatsku 1991.-1995. (Domovinski rat).

NAŠA MOLBA VAMA

1) Vrlo je važno prepoznati zloćudne laži o Hrvatskoj, jer su one česte, podmukle i klevetničke. Pregledajte mjerodavne izvore (v. literaturne izvore na kraju ovoga dokumenta). U Hrvatskoj nema fašizma, revizionizma ni mržnje. Hrvatska je 11. u svijetu po inkluzivnosti (uključivosti), što je procjena iz 2019. Othering & Belonging Instituta (Berkeley, CA, SAD).

2) Mi ustrajemo na provedbi primjerenih i poštenih istraživanja povijesnih nesuglasica i na tome da tumačenja nalaza budu objektivna, logična i poštena. Nova istraživanja hrvatske povijesti treba smatrati doprinosom, a ne odbijati ih bez razmatranja kao „fašizam“. To je posebno važno s obzirom na to da prije 1990, kao što je gore rečeno, u Hrvatskoj nisu provedena objektivna istraživanja i tumačenja podataka.

Pišući o pitanju objektivnosti i pristranosti u povijesnim pitanjima, hrvatska povjesničarka Mirjana Gross je rekla:

“Brojni povjesničari uvjeravaju čitatelje da su njihovi fragmentarni i obećavajući istraživački rezultati „puna istina“ i otklanjaju mogućnosti alternativnih tumačenja. Umjesto toga, prirodno je i prihvatljivo da drugi povjesničari provjere dokaze i izraze različita mišljenja osim ako to ne čine bez argumenata i isključivo s pomoću ideološko-političkih objeda. S vremenom svaka tvrdnja zastarijeva i traži revidiranje“ (Gross, Mirjana. 1996. *Suvremena historiografija: korijeni, postignuća, traganja*. Zagreb: Novi liber, str. 381).

Naš cilj nije (ponovno) pisanje povijesti. Ova molba je poziv javnosti i pitanje: Kako može biti da toliko apsurdnih stvari bude izrečeno i napisano o Hrvatima i Hrvatskoj kad se, već na prvi pogled, sa zrncom logičnog mišljenja i analize, ta propaganda može prepoznati kao nelogična, neistinita, izmišljena i zlonamjerna? U tekstu koji slijedi donosimo nekoliko takvih primjera.

KONCEPCIJA VELIKE SRBIJE

Kad se duga priča skрати na svoju srž, glavni problem Balkana („balkanizacija“, britanski izraz za podjele i sukobe među narodima) jest srpski imperijalizam. U dva balkanska rata Srbija je višestruko povećala svoj teritorij. Njezina osvajačka politika izazvala je Prvi svjetski rat (ubojstvo vojvode Ferdinanda i njegove trudne supruge da bi se prisvojila Bosna i Hercegovina), a nastavila se u Drugom svjetskom ratu (etnička čišćenja Hrvata i muslimana u Bosni i Hercegovini i Hrvatskoj), 1991.-1995. vojnim pohodima na Sloveniju, Hrvatsku, Bosnu i Hercegovinu (uključujući i genocid u Srebrenici 1995.) te vojnim pohodom na Kosovo 1999.

Srbija je međunarodno priznata na Bečkom kongresu 1878. nakon što su njezini stanovnici živjeli pod Turcima od izgubljene Kosovske bitke 1389. Nažalost je to priznanje označilo i početak srpske političke ambicije stvaranja Velike Srbije, tako da sebi priključi susjedne teritorije koje su objektivno i povijesno pripadale drugim narodima i državama. Tehnički, osim najokrutnijih i sustavnih etničkih čišćenja, ta se srpska ekspanzija oslanjala na nametanje srpskoga jezika drugim narodima i proširenju Srpske pravoslavne Crkve na što je moguće veći teritorij. Taj će koncept obilježiti značajne dijelove hrvatske i srpske povijesti, ali i povijesti drugih Južnih Slavena i balkanskih naroda (v. aktualne političke nemire na Kosovu i u Crnoj Gori).

Vuk Stefanović Karadžić

Jedna od ključnih figura projekta Velike Srbije bio je reformator srpskoga jezika Vuk Stefanović Karadžić. U svojem članku „Srbi svi i svuda“ napisanom 1836. i objavljenom u knjizi „Priručnik za povijest, jezik i običaje Srba svih triju Zakona“ 1849., on je tvrdio da su svi Južni Slaveni koji govore štokavski Srbi i da govore srpski. Budući da je štokavsko narječje postojalo u velikom dijelu Hrvatske i Bosne i Hercegovine, on je „preveo“ štokavske Hrvate u „katoličke Srbe“. Cilj mu je bila asimilacija većine Hrvata katolika i bosanskohercegovačkih muslimana.

Ilija Garašanin

Ilija Garašanin je bio ministar u vladi Kraljevine Srbije. On je Karadžićevu zamisao Velike Srbije proširio u svojem „Načertaniju“, što je skraćeni naslov teksta „Program srpske i nacionalne politike na kraju 1844“. (Taj je dokument postao javan tek 1906!).

Garašanin je tvrdio da su Južni Slaveni jednostavno – Srbi dvaju vjera – katoličke i pravoslavne. Njegovi su planovi uključivali velike dijelove Hrvatske u Veliku Srbiju, te proširenje Srbije na Bosnu i Hercegovinu, Crnu Goru

i Makedoniju i, kroz Albaniju, na Jadransko more. Srpska je vojska u balkanskim ratovima 1912. i 1913. okupirala Kosovo i Albaniju počinivši strašne zločine nad albanskim civilima. Nakon toga će ta strategija biti primijenjena na sve spomenute zemlje koje su trebale postati Srbija.

Nikola Stojanović

Godine 1902., srpska novina "Srbobran", koja je izlazila u Zagrebu, objavila je tekst Nikole Stojanovića koji je ustvrdio da svi Srbi trebaju živjeti u istoj državi i da ta država treba uključivati Bosnu i Hercegovinu, Crnu Goru, Kosovo i Makedoniju, te Dalmaciju, Srijem, Slavoniju i Liku iz Hrvatske. "Srbobran" je Dalmaciju otvoreno proglasio srpskom zemljom. Optužbe ugroženosti Srba u Hrvatskoj služile su za njihovu mobilizaciju za napore stvaranja Velike Srbije. Ta aktivnost traje do dana današnjega, a pojačava se uvijek kad se Hrvati približe stvaranju vlastite države: u Austro-Ugarskoj Monarhiji na kraju Prvoga svjetskoga rata, 1939., kad su se Hrvati izborili za Banovinu Hrvatsku u okviru Kraljevine Jugoslavije 1941., kad je uspostavljena Nezavisna Država Hrvatska, 1971., protiv „Hrvatskog proljeća“ i 1990., kad se Hrvatska opredijelila za demokraciju i nezavisnost.

Nikola Stojanović je napisao da Hrvati nemaju vlastiti nacionalni identitet i da su osuđeni postati Srbi. Predvidio je da će se Hrvati i Srbi sukobljavati dok jedni ne nestanu, doslovno: „Do istrage vaše ili naše“ i zaključio da će Hrvati biti iskorijenjeni!

Prvi svjetski rat

Godine 1915. Srbija je planirala organizirati Srpske dragovoljačke trupe koje bi se sastojale od Južnih Slavena, ratnih zarobljenika koji su se prethodno borili kao austro-ugarski vojnici. Hrvati i Slovenci su se željeli boriti pod imenom Južnih Slavena ili Jugoslavena, ali srpski su časnici ustrajali na srpskom imenu tih trupa. Tako je u Odesi, gdje su organizirane te dragovoljačke trupe, srpska vojska pobila neznano koliko tisuća Hrvata jer su odbili boriti se pod srpskom zastavom i nositi srpsko vojne znakovlje.

Kraljevina Jugoslavija (1918.-1941.)

Na kraju Prvoga svjetskoga rata skupina hrvatskih i slovenskih političara radila je na stvaranju Jugoslavije zajedno s pobjedničkom Srbijom. No 5. prosinca 1918. Hrvati su prosvjedovali na glavnom zagrebačkom trgu zahtijevajući hrvatsku republiku. Srpski je režim odgovorio oružjem i ubio 13 i ranio 17 prosvjednika. Hrvatska povjestica naziva taj događaj „prosinačkim žrtvama“. Taj je događaj najavio metode koje će beogradski režim primjenjivati u sukobima s Hrvatima.

U novoj državi (Kraljevina Jugoslavija) Hrvatska je prvi put u svojoj povijesti izgubila autonomiju i sve drevne attribute svoje državnosti. Ukinut je Hrvatski sabor koji je djelovao od XIII. stoljeća, pozicija hrvatskoga bana i sve vojne jedinice. U prvom desetljeću Kraljevine Jugoslavije 24 Hrvata su osuđena na smrt zbog političkih razloga, a izbrojilo se 600 političkih ubojstava, 30.000 političkih zatvorenika i 3.000 političkih emigranata.

Beograd je manipulirao ekonomijom, bankarstvom, porezima i državnim fondovima da bi iskoristio Hrvatsku, koja je bila bogatiji dio države. Jedan primjer je razmjena austro-ugarskih kruna za srpske dinare godine 1919. koja je hrvatski kapital smanjila za 75 %.

Godine 1920. u Srijemskim Karlovcima (u Austro-Ugarskoj Monarhiji grad je bio u sklopu Hrvatske, a danas je u srpskoj pokrajini Vojvodini) uspostavljen je Srpski pravoslavni patrijarhat u koji su uključene sve pravoslavne mitropolije i Crkve u u Kraljevini. Svi pravoslavni kršćani u državi – Makedonci, Crnogorci Vlasi, Hrvati, Bugari, Rumunji Albanci i drugi – podređeni su beogradskom patrijarhu i otad su smatrani pravoslavnim Srbima.

Glas Hrvatske postala je Hrvatska seljačka stranka (HSS) i njezin karizmatični vođa Stjepan Radić. Zato je Radić 1928. ubijen u Beogradu. U brojnim je hrvatskim gradovima i selima došlo do nasilja i srpski su žandari pobili, ranili, pretukli i zatvorili bezbroj Hrvata. Od 1936. val nasilja i četnički teror (paravojne srpske formacije) i nasilje dijela pravoslavnih stanovnika nad Hrvatima nastavilo se sve do propasti države napadom Nijemaca i Talijana u travnju 1941.

NEZAVISNA DRŽAVA HRVATSKA 1941.-1945. – USTAŠKI REŽIM

Kad je 1928. ubijen Stjepan Radić, vođa Hrvatske stranke prava, Ante Pavelić izjavio je da se sa Srbima ništa ne može postići pregovorima jer slobodu Hrvatima može donijeti samo oružani otpor. Emigrirao je u Austriju 1930., a onda u Italiju gdje je stvorio organizaciju „Ustaša – Hrvatska revolucionarna organizacija“. Ustaše su pozdravljali pozdravom „Za dom, spremni“, ali ne u smisli kopije nacističkog pozdrava „Sieg Heil“ kao što neki zlonamjerno govore, jer ustaški pozdrav znači „spremnost da umru za Hrvatsku“, što se, primjerice, odražavalo i u njihovu načinu borbe – napadali su uz limenu glazbu, ne pucajući i ne saginjući se, samo s bajonetama i bacajući ručne bombe (v. npr. bitku za Koprivnicu, za koju je to opisano u partizanskim izvješćima).

Ustaše su izveli nekoliko akcija protiv beogradskog režima, a sve su bile neuspješne, s posljedičnim terorom srpske policije nad nevinim seljacima. Najveća ustaška akcija bio je atentat na kralja Aleksandra u Marseillesu go-

dine 1934., u suradnji a Međunarodnom makedonskom revolucionarnom organizacijom.

Kraljevina Jugoslavija pala je za tri dana pred Hitlerovim naletom u travnju 1941. nakon čega je podijeljena između Njemačke, Italije, Mađarske i Bugarske. Budući da je Maček otklonio njemačku ponudu da uspostavi neutralnu hrvatsku državu sa slobodnim transportom njemačke vojske prema Grčkoj, njemački su se predstavnici okrenuli ustašama. Nezavisna Država Hrvatska – NDH, proglašena je 10. travnja 1941.

Jako je puno napisano o ustaškim zločinima u Drugom svjetskom ratu, ali sve su to pisali komunisti sa srpskom dominacijom, bez ikakvih nezavisnih, da ne spominjemo hrvatskih istraživanja. A od 1990. pojavljuju se zaprepašćujući nalazi. Jedan primjer je procjena zločina svih strana koju je 2015. objavio hrvatski povjesničar Josip Jurčević u knjizi „Stogodišnji teror jugoslavenstva i komunizma u Hrvatskoj“ (Zagreb: Dokumentacijsko i informacijsko središte – DIS). U toj knjizi donosi detaljnu procjenu broja masovnih stratišta iz Drugoga svjetskoga rata u Hrvatskoj, Bosni i Hercegovini, Sloveniji i Italiji, otkrivenih do godine 2008. Nađeno je ukupno 1517 masovnih grobnica, a počinitelji su Titovi partizani za 16, jugoslavenski komunistički režim 1945. za 1343, njemačke okupacijske snage za 5, srpski četnici za 30, talijanska vojska za jednu, ustaše za dvije, a za 120 počinitelji nisu identificirani. Ti se podatci ne mogu uzeti kao „nova istina“ ali ne mogu se ni zanemariti ili odbaciti bez istraživačkih argumenata. Takvi podatci dramatično traže dalja, sustavna i nezavisna istraživanja, ako je moguće uz sudjelovanje međunarodnih sudskomedicinskih stručnjaka.

Rasni zakoni

Rasni zakoni koje je NDH prihvatila pod njemačkim pritiskom zahvatili su Židove i Rome. Mnogo je Židova odvedeno u Njemačku, a neki su spašeni zahvaljujući brojnim peticijama za njihovu zaštitu, koje su upućivali obični Hrvati i zahvaljujući aktivnostima Katoličke Crkve, koju je u Hrvatskoj vodio zagrebački arhiepiskop Alojzije Stepinac. Neke su spasili ljudi utjecajni u NDH, a drugi su se priključili partizanima.

U XI. poglavlju svoje knjige “Eichman in Jerusalem”, H. Arendt (1964.) opisala je progon Židova u Srbiji, Hrvatskoj, Bugarskoj, Rumunjskoj i Grčkoj. Ustvrdila je da je prema njemačkim naredbama NDH trebala postati “Judenfrei” (bez Židova) do veljače 1942. No tada su Nijemci otkrili da hrvatski zakoni protiv Židova dopuštaju mogućnost da svi Židovi „koji su pridonijeli hrvatskoj stvari“ budu proglašeni „počasnim arijevcima“ i tako izbjegnu progon. Obavještajna služba SS-a otkrila je da su brojni članovi vodstva NDH vjenčani sa Židovkama, čak i sam Pavelić. Osim toga, NDH je imala 28 (21 %) generala Židova, 10 Srba koji su se smatrali pravoslavnim Hrvatima i tri muslimana. Ti podatci ne mijenjaju karakter NDH, ali ne smiju se skrivati

kao što se to činilo 45 godina. Njihovu vrijednost i tumačenje trebaju usuglasiti stručnjaci.

Ustaše i hrvatski Srbi

Teško je odlučiti je li grub odnos ustaša prema Srbima bio *a priori* politika ili reakcija na četničke masakre nad Hrvatima koji su počeli već u travnju 1941.

Sukobi Hrvata i Srba počeli su i prije proglašenja NDH. Ilustrativan primjer je hrvatski grad Bjelovar. Dva dana prije proglašenja NDH, 8. travnja 1941., pobunila se 108. regimenta Kraljevske jugoslavenske vojske (Hrvati) jer nije željela braniti Jugoslaviju pa je preuzela grad i proglasila hrvatsku državu. Četnici locirani oko Bjelovara odmah su reagirali ubojstvom 11 hrvatskih civila. Na to su se ustaše osvetili, i začarani se krug nastavio do kraja rata.

Drugi primjer iskrivljivanja i lažiranja hrvatske povijesti je pitanje koja je strana počela sa zločinima: ustaše (Hrvati) ili četnici (Srbi)? Pitanje nije „akademsko“, nego vrlo važno jer otvara mogućnost razumijevanja motiva za masovna ubojstva. Za razliku od pisanja povjesničara u vrijeme komunizma, Philip J. Cohen (američki Židov i bivši savjetnik Ujedinjenih naroda za Bosnu i Hercegovinu) objavio je da su Srbi počinili 11 neizazvanih masovnih zločina nad Hrvatima u NDH u travnju 1941., u kojima je ubijeno 246 hrvatskih civila.

Prva ubojstva Srba u NDH dogodila su se u selu Gudovac kraj Bjelovara, 28. travnja 1941., na mjestu gdje su se prethodno dogodili spomenuti zločini nad Hrvatima. Ustaše su za osvetu ubili 176 Srba.

Vjerojatno je najpoznatije masovno ubojstvo Srba u NDH ono u Glini u svibnju 1942., kad su ustaše ubili 260 Srba, osvećujući se za četnička ubojstva brojnih hrvatskih obitelji u tom području. Ustaški zločini nad Srbima dobro su poznati i mogu se naći u većini povijesnih knjiga, ali se inicijalni četnički zločini ne spominju.

Podatci o neizazvanim srpskim zločinima nad Hrvatima u Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini i inače su potpuno zatajeni. Primjerice, već od 11. do 15. 1941. u širem području Mostara Srbi su nad Hrvatima počinili strašne zločine, napose u naseljima Cim i Ilići, gdje su pobili veći broj civila i spalili njihove kuće. Srpske su snage napale i hrvatska naselja Rodoč, Bijelo Polje i Gnojnice gdje su spalili 138 kuća i ubili 8 civila. Dana 14. travnja 1941. jugoslavenska vojska, srpski dragovoljci iz istočne Hercegovine i četnici napali su Čaplinu ubijajući Hrvate i palivši im kuće. Na dan formalne kapitulacije jugoslavenske vojske, srpske su snage topničkom vatrom gađale brojne hrvatske kuće u blizini Čapljine i ubili 25 civila.

S druge strane, neupitno je da su brzo nakon proglašenja NDH ustaške vlasti zabranile uporabu ćirilice i ograničili kretanje Srba u Državi. Srpski su

pobunjenici slani u logore ili su bili likvidirani. NDH je uključivala i Bosnu i Hercegovinu, gdje su 1941. godine Srbi činili oko trećine stanovnika. Dio ih je pobjegao, a dio je deportiran u Srbiju. Procjenjuje se da je ukupno 200.000 do 250.000 dragovoljno ili prisilno odselilo u Srbiju.

U svibnju 1941. donesena je “zakonska odredba o prijelazu s jedne na drugu vjeru“, koja je tražila da svi oni koji žele prijeći na katoličku vjeru trebaju pribaviti dozvolu ustaških vlasti. Dio Srba je promijenio vjeru, uglavnom zbog straha za svoja imanja i živote, a neki su to zatražili jer ih je Katolička Crkva pokušavala spasiti. No već pri kraju ljeta 1941. sve je veći broj Srba nasilno prevođen na katoličku vjeru bez obzira na snažan otpor katoličkih biskupa prema nasilnom pokatoličavanju. U veljači 1942. Pavelić je izjavio da nema ništa protiv pravoslavlja, ali da jest protiv odanosti Pravoslavne Crkve u Hrvatskoj Srbiji.

Jasenovački logor – karakter i broj žrtava

Laži o broju žrtava u ustaškom koncentracijskom logoru u Jasenovcu namjerno su generirane sredinom XX. stoljeća, a preživjele su sve do danas. Kontradikcije tih brojeva su tolike da same po sebi ilustriraju zlonamjerne i sramotne namjere. Brojevi se kreću u rasponu od 2238 do 1.110.929, otkrivajući veliko izmišljanje na jednu ili na drugu stranu. Javna ustanova Spomen-park Jasenovac (JUSP, (<http://www.jusp-jasenovac.hr/Default.aspx?sid=6467>)) u Jasenovcu navodi na svojim mrežnim stranicama pojedinačna imena žrtava i taj se broj kreće oko 84.000; istodobno Jasenovac Research Institute u New Yorku (<https://jasenovac.org/>) ima popis pojedinačnih imena žrtava koji sadržava oko 600.000 imena. Ni jedna od tih ustanova nije hrvatska nacionalistička ili “revizionistička”, a ipak, obje desetljećima pokazuju brojeve osobnih imena koji se razlikuju osam puta.

Informatički stručnjaci Nikola Banić i Mladen Koić sustavno su proučavali popis žrtava koji navodi JUSP Jasenovac i o tome su objavili oko 60 članaka u kojima su otkrili mnogo netočnosti u tom popisu, toliko da ukupna vrijednost popisa postaje ozbiljno upitna. Vrlo zabrinjavajući je njihov nalaz značajnih anomalija u sustavu godina rođenja žrtava. Primjerice broj žrtava rođenih 1900. više je nego dvaput veći nego brojevi osoba za koje su kao godine rođenja navedene godine 1899. i 1901. To je statistički nevjerovatno. Za razliku od jasenovačkog popisa, godine rođenja žrtava u Buchenwaldu nemaju takve anomalije.

Posljednjih desetak godina prijepori oko jasenovačkog logora dodatno su povećani jer novi podatci upućuju na sasvim drukčiju sliku. Objava nalaza triju sudskomedicinskih iskopavanja koja je proveo Titov režim na mjestima koja se smatraju masovnim grobnicama na lokaciji Gradina, gdje Srbija tvrdi da su pokopane stotine tisuća žrtava, izazvala je dodatne komplikacije. Na

tim je mjestima napravljeno više od 100 probnih bušotina. Mnoge nisu otkrile ljudske ostatke, ali neke jesu; ukupno je nađeno 440 osoba nejasnog podrijetla i vremena smrti. Postoje i jaki dokazi (npr. izvješće američke CIA-e) da logor nije zatvoren 1945. nego ga je komunistički režim koristio još nekoliko godina.

Apsurdu priče o Jasenovcu pridonosi i sudbina logorske arhive: srpska je vojska 1991. zauzela Jasenovac i prenijela arhivu u Beograd, koji odbija vratiti čak i kopiju, a pristup dokumentima jako je otežan. Zašto se Hrvatskoj ne vrati barem kopija na mikrofilmu? Ili da se preda odgovarajućim međunarodnim ustanovama?

U komunističkoj Jugoslaviji svi učenici u školama učili su da je u Jasenovcu ubijeno 700.000 civilila, uglavnom Srba. To je pisalo u udžbenicima, enciklopedijama i redovito u medijima. Taj se broj nije smio propitivati po cijenu vrlo ozbiljnih posljedica. Primjerice, komunistički režim osudio je dr. Franju Tuđmana, koji će poslije postati prvi predsjednik slobodne i demokratske Republike Hrvatske, na dvogodišnji zatvor jer je napisao da se broj jasenovačkih žrtava kreće u rasponu između 60.000 i 80.000. Ključni dokaz protiv njega bio je – broj žrtava naveden u jugoslavenskoj Vojnoj enciklopediji (600.000).

Philip J. Cohen je objavio značajna djela o srpskoj propagandi i povijesnim prevarama, a taj srpski tajni propagandni rat nazvao je „desakralizacija holokausta“.

TRI SRPSKE TAJNE

Istodobno s neprestanim napadanjem na hrvatsku povijest (kulturu, jezik), Srbija brižno skriva neugodne činjenice iz vlastite povijesti. Ovdje navodimo tri, koje se izravno tiču Hrvatske i hrvatske povijesti.

Holokaust u Srbiji

Srpski autori koji pišu o holokaustu u Hrvatskoj izbjegavaju pisati o onom što se istodobno događalo u Srbiji. Jedan tragičan primjer to vrlo dobro ilustrira: osim drugih „metoda“ istrebljivanja Židova u Drugom svjetskom ratu, srpske su vlasti rabile i kamion prerađen tako da se ispušni plinovi vraćaju u kamion pun žrtava; kamion bi vozio po gradu sve dok se žrtve ne bi ugušile. Na srpskom je taj kamion nazvan „Dušegupka“. Tako nešto nije postojalo u NDH.

Antisemitizam i stradanja Židova bili su mnogo veći u Srbiji negoli u Hrvatskoj. Već 1807. je Vijeće budućih srpskih pokrajina zaključilo da „Beograd treba očistiti od Turaka i Židova“. Židovska povjesničarka Esther Gitman ot-

krila je da glavni širitelji antisemitizma u predratnoj Jugoslaviji nisu bili ustaše nego neki srpski intelektualni krugovi. Primjerice, "Protokol sionskih mudraca" višestruko je preveden u Srbiji između 1929. i 1945. Antisemitizam su izražavali i srpski intelektualci u Hrvatskoj. Primjerice, Srbin iz Bjelovara Milan Obradović objavio je 30 knjižica protiv Židova, pri čemu je tvrdio da Hrvati nisu kadri dignuti glas protiv Židova. U drugoj polovici XXI. stoljeća 'Srbobran' je bio izrazito antisemitski, toliko da je napadao Starčeviću Hrvatsku stranku prava za simpatije prema Židovima. Srbija je prihvatila i provodila rasne zakone protiv Židova kao i sve ostale pronacističke države. Harald Turner, rukovoditelj civilnog sektora vojne uprave u Srbiji, izjavio je da je Srbija, za razliku od Hrvatske, do kolovoza 1942. „jedina zemlja u kojoj su riješeni problemi sa Židovima i Ciganima“ (v. Arendt). S druge strane, za vrijeme komunističke Jugoslavije (1945.-1990.) srpska historiografija i državna politika krivotvorile su povijesne činjenice i nametnule tezu da su u istrebljenju Židova ustaše bili mnogo uporniji, okrutniji i temeljitiji nego Srbi. To je za posljedicu imalo stigmatizaciju cijelog hrvatskog naroda kao fašističkog i genocidnog, a Srbi su prikazani kao židovski prijatelji (v. Cohen).

U svojemu "Apelu srpskom narodu" od 13. kolovoza 1941. objavljenom u listu "Novo vreme", Srpska pravoslavna Crkva izrazila je nacistima dobrodošlicu i pozvala srpski narod da s njima surađuje. U „Apelu“ srpski intelektualci pozivaju narod na poslušnost i suradnju s okupatorima. „Apel“ je potpisalo 546 važnih osoba, među njima i tri episkopa i akademici koji će nakon Drugoga svjetskoga rata nastaviti djelovanje u Srpskoj akademiji nauka i umjetnosti (SANU). Srpska pravoslavna Crkva otežala je spašavanje Židova zabranivši prijelaz Židova na srpsko pravoslavlje. Istrijebljeno je oko 94 % Židova u Srbiji (v. Cohen). Mihailo Olčan, ministar u srpskoj vladi, izjavio je da je holokaust bio opravdan i „da su Židovi dobili što su zaslužili“.

Srbija je također organizirala nekoliko koncentracijskih logora, a najveći je bio Sajmište kraj Beograda. Međutim, Sajmište nije na jeruzalemskom popisu europskih koncentracijskih logora bez obzira na to što je bio rezerviran isključivo za Židove. Nikad nije spomenut u vrijeme komunističke Jugoslavije.

Usprkos svojoj suradnji s nacistima, Srpska pravoslavna Crkva optužila je Katoličku Crkvu u Hrvatskoj za kolaboraciju i sudjelovanje u zločinima režima (Cohen). U komunističkoj Jugoslaviji Srbi su optužili Hrvate za holokaust u NDH. Time su htjeli nametnuti sliku da se istrebljenje Židova u Srbiji nije dogodilo i predstaviti Srbe kao židovske prijatelje. To je posebno bilo izraženo u vrijeme srpske agresije na Hrvatsku 1990. i nadalje. Sramota koju su htjeli nametnuti jest da je cijela hrvatska nacija ustaška i antisemitska.

Valerianov memorandum

Dobro je poznato da su ustaše počinili zločine nad srpskom populacijom u NDH. No broj žrtava je planski mnogostruko uvećan, čak već u prvim mjesecima postojanja nove hrvatske države. Srpska pravoslavna Crkva bila je glavna poluga širenja lažnih informacija, i to preko njemačkoga vojnog predstavnika u Beogradu. Glavni primjer je „Valerianov memorandum Srpske pravoslavne Crkve“, njezin službeni dokument koji je potpisao episkop Valerian Stefanović. „Memorandum“ je izmislio da je u samo dva mjeseca od proglašenja NDH 10. travnja 1941. do dana predaje „Memoranduma“ njemačkim vlastima 24. lipnja 1941. u NDH ubijeno oko 100.000 nevinih Srba.

Dana 28. lipnja 1941. Srpska pravoslavna Crkva dostavila je Nijemcima novu verziju „Memoranduma“ u kojoj su broj ubijenih Srba povećali na više od 180.000, da bi krajem kolovoza taj broj povećali na 300.000 ili više. Osim toga, autori dokumenta su iskazali teritorijalna presizanja za dijelove Hrvatske. Razlog tome bilo je to što su Srbi u nekim dijelovima NDH bili brojni (Lika, Srijem i Bosna i Hercegovina). Ta su područja u „Memorandumu“ nazvana „srpskim regijama“. Autori „Memoranduma“ izrazili su svoj pozitivan pogled na nacističku vojsku, hvalili su „vrline“ njemačke vojske i zatražili podršku njemačkih vlasti.

Povijesna i demografska analiza poslijeratnog jugoslavneskog popisa stanovništva otkriva, međutim, da je do kraja lipnja 1941. u NDH stradalo oko 1000 Srba. To je manje od 1 % onoga što je tvrdio „Memorandum“. Taj broj ne samo da pobija memorandumske brojeve, nego ga i razotkriva kao podmukli imperijalistički plan i djelovanje.

Brojni srpski autori tvrde da su za vrijeme Drugoga svjetskoga rata ustaše počinili „genocid“ nad Srbima, ali službeni popisi stanovništva upućuju na to da su upravo Hrvati doživjeli najveće ljudske gubitke. Usporedba brojnosti hrvatske i srpske populacije u popisu iz 1931. i u popisu iz 1948. godine otkriva da je u tih 17 godina nestalo oko 639.000 Hrvata, a Srba je narastao za 802.000 (stopa rasta 17 %). Hrvatski demograf Stjepan Šterc procjenjuje da je u XX. stoljeću Hrvatska izgubila 2.434.000 stanovnika. Danas Hrvatska ima 4,2 milijuna stanovnika, a bez tih gubitaka imala bi ih 6,7 milijuna. Te procjene trebaju provjeriti nezavisni stručnjaci, ali već sada je jasno da je „Valerijanov memorandum“ započeo niz laži koje su trajale za cijelo vrijeme komunističke Jugoslavije, a žive i nakon njezina raspada 1990. To i jest razlog objavi ovoga dokumenta.

Četnici

Ekstremni srpski nacionalisti s jakim protuhrvatskim stavom i otpočetak otvoreno velikosrpska organizacija, četnici su uvijek suzbijali ideju samostalne hrvatske države i borili se protiv nje u onim dijelovima Hrvatske gdje su

Srbi apsolutna ili relativna većina, ili samo manjina. Isto su učinili u vrijeme srpske agresije na Hrvatsku od 1991. do 1995. Cijeli svijet ih je mogao vidjeti na televiziji kako marširaju uništenim vukovarskim ulicama pjevajući . “Slobodane, šalji nam salate, bit će mesa, klat ćemo Hrvate”.

Četnici su izvorno djelovali u Srbiji i u svim srpskim ratovima. Sa stvaranjem Kraljevine Jugoslavije organizirali su se i u Bosni i Hercegovini, Crnoj Gori i u dijelovima Hrvatske naseljenim pretežno Srbima. U Drugom svjetskom ratu vodio ih je pukovnik Draža Mihailović, a podržavala ih je jugoslavenska vlada u izgnanstvu i Velika Britanija. Istodobno su surađivali s Nijemcima i Talijanima. S talijanskim fašistima su 11. kolovoza 1941. u Otrčiu kraj Knina potpisali sporazum kojim su se obvezali da ne će napadati talijsnsku vojsku. Sporazum je prihvatio i Mihailović.

Lipanj i srpanj 1941. razdoblje je srpske pobune protiv NDH. U dva dana, 23. i 24. lipnja 1941., sve hrvatske kuće u gradiću Grahovu i u pet okolnih sela četnici su opljačkali i zapalili, a katolički svećenik u Grahovu, Juraj Gospodnetić, mučen je i potom živ nabijen na ražanj i – ispečen.

Isti dan su četnici ubili 350 katolika i nepoznat broj muslimana u gradu Drvaru. Dvjesto ubijenih Hrvata bili su hodočasnici koji su se vlakom vraćali s hodočašća Sv. Ani u Kninu. Njihov svećenik Waldemar Maximilian Nestor ubijen je s njima. Veliki pokolj Hrvata dogodio se 27. srpnja 1941. u selu Srb i okolnim selima. U komunističkoj Jugoslaviji taj dan se službeno slavio kao „Dan ustanka naroda Hrvatske i Bosne i Hercegovine protiv okupatora i njegovih pomagača“, a zapravo je bio srpski ustanak protiv NDH. Srbi u Srbu slave ga i danas.

Od 1941. do 1945. četnici su pobili tisuće hrvatskih i muslimanskih civila na najstrašnije načine. Nakon raspada komunističke Jugoslavije, četnici, prethodno smatrani nacističkim kolaboratorima poput ustaša, u Srbiji su rehabilitirani i smatraju se nacionalnom vojskom toga vremena.

KOMUNISTIČKI PARTIZANSKI POKRET I REŽIM

Partizanski su pokret vodili komunisti s ciljem stvaranja Jugoslavije s komunističkim režimom istovjetnim onom u Sovjetskom Savezu.

U skladu se nacističko-sovjetskim paktom od 23. kolovoza 1939., Komunistička partija Jugoslavije nije pokrenula borbu odmah nakon okupacije Jugoslavije i proglašenja NDH. Zapravo su jugoslavenski komunisti za izbijanje rata okrivljavali Veliku Britaniju i Francusku. Do 22. lipnja 1941. (22 mjeseca), kad je Njemačka napala Sovjetski Savez, nisu se ni protivili niti su se borili protiv nacista i fašista.

Kominternu (Međunarodna asocijacija komunističkih partija, sa sjedištem u Moskvi) je 22. lipnja 1941. poslala brzojav Centralnom komitetu Ko-

munističke partije Jugoslavije „da poduzme nužne mjere podrške i jačanja borbe sovjetskog naroda“. Drugi brzojav poslala je 1. srpnja 1941. Politbirou Centralnog komiteta Komunističke partije Jugoslavije s direktivom da stupi u borbu s okupatorima:

„Domovinski rat koji sovjetski narodi vode protiv Hitlerova razbojničkog napada veličanstvena je borba na život i smrt i o ishodu toga rata ovisit će ne samo sudbina Sovjetskog Saveza nego i sloboda vašega naroda. Došao je čas kad su komunisti obvezni pokrenuti otvorenu borbu naroda protiv okupatora. Organizirajte, ne gubeći ni minute, partizanske odrede i pokrenite partizanski rat u neprijateljevoj pozadini“.

Prema tome, „ustanak“ 1941. nije bio ni antifašistički ni protuustaški, nego zapovijed da se brani Sovjetski Savez. Ukratko, ustaše su željeli uspostaviti i održati nezavisnu hrvatsku državu, a partizani su željeli stvoriti komunističku Jugoslaviju.

Karakter partizanskoga rata jasno otkrivaju riječi Milovana Đilasa, najbližega Titova suradnika, koji je rekao:

„Mrzite bez milosti prema njima, to je vaš program i vaša prisega, koji su vaš plemeniti žar ideala za koje se borite... Sjetite se da je veliki vođa progresivnog čovječanstva drug Staljin rekao: ‘Neprijatelja se ne može pobijediti dok ga se ne nauči mrziti.’“

Sva komunistička taktika svela se na laganje narodu i fizičko uništenje svake konkurencije u borbi za vlast u državi. Skriva se činjenica da Srbija gotovo uopće nije imala partizana. Najbrojniji među partizanima bili su Srbi u Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini, koji su se borili protiv NDH, te Hrvati iz Dalmacije, koji su se borili protiv talijanske okupacije. Četnici i partizani surađivali su sve do proljeća 1942., a nakon toga su izbjegavali sukobe. Partizani su izbjegavali borbu s Nijemcima osim kad su ih Nijemci progonili da bi osigurali transportni pravac za Grčku. Pred kraj rata oko 80 % četnika je prešlo u partizane, kao i Srbi iz Srbije kad su sovjetske trupe ušle u Beograd. Vidjevši ishod rata te zbog prisilnog novačenja partizana, mnogo se Hrvata koji nisu bili uz ustaše također pridružilo partizanima.

Masakri Hrvata nakon Drugoga svjetskoga rata

Posljednjih dana rata, u svibnju 1941., ustaške i domobranske (regularni vojni novaci) snage odlučile su se predati Britancima koji su ušli u južnu Austriju. Njima su se pridružili simpatizeri i obitelji, antikomunisti i prognanici užasnuti masakrima koje su počinili partizani u krajevima u koje su ušli. Partizani su slijedili golemu masu ljudi sve dok kolonu izbjeglica nisu zaustavile britanske trupe i počele ljude vraćati natrag. Masakri su počeli odmah, već na mostu koji su Hrvati morali prijeći od Britanaca do partizana (v. https://www.youtube.com/watch?v=H_vUFukMqxI#action=share).

Kad je Tito 3. svibnja 1945. došao u Varaždin, u sjeverozapadni dio Hrvatske, posjetiti jedinice Jugoslavenske armije koje su „obavljale važan zadatak zadnje borbe s hrvatskim smećem“, rekao je:

„U novoj komunističkoj državi oni (prognanici zaustavljeni na austrijskoj granici) gledat će dnevno svjetlo samo onoliko dugo koliko im treba do najbliže jame“.

I tako su partizani pobili možda i pola milijuna Hrvata u Sloveniji, na marševima smrti na koje su vodili preživjele, i na stotinama lokacija gdje su žrtve bili ljudi koji se nisu bili odlučili na povlačenje.

Ključni otponac za masovne zločine na kraju rata i poslije njega bila je Titova zapovijed iz ožujka 1945.:

„Svim komitetima Komunističke partije Jugoslavije, svim komesarima partizanskih jedinica Jugoslavenska armije; ovih dana pojavit će se Komunističkoj partiji Jugoslavije prigoda da preuzme vlast na cijelom teritoriju države. Ta će prigoda trajati samo nekoliko dana, možda i samo nekoliko sati, i ako za to vrijeme mi ne pogubimo svoje neprijatelje, prigoda će biti zauvijek izgubljena.“

Prema dokumentima britanske vojnoobavještajne službe (Sheet 6, War Diary, Intelligence Summary, Unit HQ 5 Corps), oko 200.000 vojnika i 500.000 civila koji su bježali od Titova režima „željeli su se predati i staviti pod britansku zaštitu“ nadajući da će ih se smatrati ratnim zarobljenicima. Na dan 15. svibnja 1945., nedaleko od austrijskoga grada Bleiburga, britanska je vojska razoružala Hrvate koji su se predali i vratila ih partizanima. Zarobljenike su partizani vodili duž rijeke Drave u Sloveniji, provodeći usput masovna pogubljenja bez ikakva suđenja. Slovenski istraživač Roman Leljak napravio je film i objavio knjigu naslovljenu „Huda Jama“ o svojem otkriću masovne grobnice Huda Jama“ (pokraj Laškog u Sloveniji) gdje je nađeno 3.000 od procijenjenih 8.000 pobijenih, koji su živi bačeni u okomiti tunel rudnika ugljena da se uguše; ulaz je zazidan s deset pregrada da se zločin ne otkrije, što je i uspjelo za sve vrijeme komunizma. Ostatak rudnika je radio još desetljećima.

Ostali zarobljenici natjerani u na put kroz cijelu Jugoslaviju u logore i sve do Makedonije, a slabiji su ubijani duž cijeloga puta. Zato se ti marševi nazivaju „Križni put“ prema Kristovu nošenju križa do Golgote. Još mjesecima nakon kraja rata partizani su mučili i ubijali na tisuće ustaša, Domobrana, zarobljenih njemačkih vojnika i civila. Nakon pada jugoslavenskog komunizma 1990., u Sloveniji je nađeno oko 600 masovnih grobišta vojnika i civila, a u Hrvatskoj 840. Početna istraživanja u Jasenovačkom logoru upućuju da je možda i on bio mjesto takvih masovnih pogubljenja od strane partizana. (Zato i Srbi i hrvatski komunisti žestoko odbijaju svaki prijedlog za sustavnim istraživanjem područja logora u Jasenovcu.)

Progoni kardinala Alojzija Stepinca

Povijest progona (suđenja, zatvaranja i smrti) i blaćenja hrvatskog kardinala Alojzija Stepinca bolna je priča i simbol kako i koliko je lažirana hrvatska povijest. Iako je Stepinac bio međunarodno prepoznat za vrijeme svojega života za humanizam i hrabro protivljenje nacistima, ustašama i komunističkim totalitarnim režimima, suđen je, zatvoren i moguće i otrovan u Titovu komunističkom režimu, a njegova su i djela zatajena i okaljana. Trebalo je dočekati istraživanja židovske povjesničarke dr. Esther Gitman da ga se prepozna kao „Stub ljudskih prava“. Nažalost, unatoč svim dokumentima objavljenima na svjetskoj razini (oko 20.000 samo u SAD-u), neki krugovi o njemu i danas govore negativno.

Titov komunistički režim, srpski povjesničari i prošli i sadašnji srpski režimi optužuju Stepinca da je „propustio dignuti glas protiv nacističkih okupatora i ustaša“. Prvi je Stepinca javno optužio srpski povjesničar Vladimir Dedijer, koji je u ranim pedesetim godinama XX. stoljeća napisao:

„Katolički hrvatski arhiepiskop otvoreno se pridružio Nijemcima i njihovim kvislinzima u Hrvatskoj.“

Alojzije Stepinac je zaređen 1930., nakon povratka iz Rima u Zagreb, gdje je doktorirao. Godine 1934. postao je najmlađi biskup na svijetu, a nadbiskup Zagreba i predsjednik Jugoslavenske biskupske konferencije 1937. Stepinčev Karitas (humanitarna organizacija) osnovana je 1934., prije nego što je počeo rat u Hrvatskoj. Karitas je pomagao siromasima u Hrvatskoj, ali i tisućama izbjeglica koji su u Hrvatsku pristizali iz europskih zemalja pogođenih ratom.

Za sve vrijeme rata Stepinac je davao sklonište pojedincima i skupinama i spasio je tisuće Židova i Srba. Kad je vidio da se može učiniti još više, svojim je vjernicima poslao poruku:

„Kad vam se obrate ljudi židovske ili pravoslavne vjere čiji su životi u opasnosti i koji žele prijeći na katoličku vjeru, prihvatite ih... Ne provjeravajte ih o vjerskim stvarima; pravoslavni su kršćani kao i mi, a židovska je vjera izvor iz kojega je kršćanstvo pustilo korijene. Uloga i dužnost kršćana je spašavanje ljudskih života. I kad ovo vrijeme ludosti i divljaštva prođe, oni koji su prešli na našu vjeru zbog uvjerenja ostat će u našoj Crkvi, a oni drugi, kad opasnost prođe, vratit će se svojim vjerama“.

Godine 1946. Titov je režim optužio Stepinca za suradnju s nacističkom Njemačkom i njihovim suradnicima ustašama. Optužba je došla tek nakon što je postalo jasno da Stepinac nema namjeru osnivati nezavisnu Hrvatsku Crkvu koja ne bi bila povezana s Papom i Svetom Stolicom – a upravo to je Tito tražio od njega. Stepinac je osuđen na 16 godina zatvora.

Međunarodne reakcije na suđenje i presudu bile su brojne i snažne. Ovdje navodimo nekoliko njih.

Premijer Velike Britanije Winston Churchill izjavio je 1. studenoga 1946. u Donjem domu britanskog parlamenta:

“Okolnosti suđenja i osude kardinala Stepinca izazvali su žaljenje širom svijeta... Katolička Crkva i kler u Hrvatskoj progone se najvećom okrutnošću, a protiv onih koji nisu suglasni s tom politikom, primjenjuju se stroge mjere policijske vlade.“

Louis Breier, predsjednik Američke židovske unije, rekao je (u Bronxu, New York) pred svojom unijom:

„Uz Pia XII., kardinal Stepinac bio je najveći zaštitnik progonjenih Židova u Europi. Taj veliki crkveni čovjek optužen je da je surađivao s nacistima. Mi Židovi to negiramo.“

The New York Times pisao je 1946.:

„... Kardinal Stepinac suđen je i osuđen u Titovom ropskom tisku. Nitko izvan Jugoslavije ne sumnja da je presuda četveročlanog suda već potpisana i zapečaćena. No taj crkveni čovjek, dovučen pred sud, otkriva se još većim nego što je bio u slobodi. Ne boji se, ne brinući za sudbinu koju su mu odredili. Odbija braniti se kao pojedinac, ali brani svoje pravo obavljanja crkvenih dužnosti među vjernicima i dijeli crkveni blagoslov svima koji su joj vjerni. Ni jedan se crkveni čovjek, nakon kardinala Merciera, rimskog premeta u Belgiji za vrijeme Prvog svjetskoga rata i pastora Niemoellera u Hitlerovoj protestantskoj Njemačkoj, nije toliko hrabro suočio s neupitnom tiranijom, a zaštićen samo oklopom svoje savjesti.“

Godine 1950. skupina američkih senatora postavila je slobodu za kardinala Stepinca kao uvjet američke pomoći Jugoslaviji. To je jugoslavenske komuniste natjeralo da zamijene zatvor za zatočenje u njegovoj rodnoj kući u selu Krašić. Tamo je umro 1960., možda otrovan od strane državnih tajnih agenata.

Ernest Pezet (1887.-1966.) bio je francuski narodni zastupnik i senator i službeni izvjestitelj za srednju i istočnu Europu Komisije za francuske inozemne poslove francuskog parlamenta. On je objavio studiju koja potvrđuje činjenice i originalnost dokumentacije iz koje se vidi Stepinčeva dosljedna i hrabra pomoć ljudima svih vjera, narodnosti i političkih pripadnosti, navlastito Židovima. Pezet se pitao:

„Ako je ovo točno, znano i dokazano, i neoborivo kao što jest, čemu onda uhićenje, suđenje, zatvor i zadržavanje kardinala Stepinca u kućnom pritvoru?“

The Montreal Gazette je 11. veljače 1960. reagirao na Stepinčevu smrt ovim riječima:

„Kardinal Stepinac je bio simbol vjere i prosvjeda, simbol odbijanja crkvenog klera da se savije pred oštricom kose totalitarnog progona i nesnošljivosti. Kada suđenje postane lakrdija, njegovo zatvaranje za njegove sudce postaje sramota. Sramotu se pokušalo ukloniti obećanjem da će ga osloboditi ako će napustiti Jugoslaviju. Stepinac je otklonio takav kompromis. Odolijevajući svim iskušenjima koja su mogla, makar i u najmanjoj mjeri, ukaljati njego-

vo ime i ime njegove Crkve, on je ostao u zatvoru... Jučer je njegova patnja završila. Ali njegovo će ime ostati. Svuda u ovom svijetu tolike okrutnosti i mržnje, kad god kršćanin koje god denominacije bude tražio hrabrost, trebat će se samo sjetiti primjera Njegove Visosti“.

Na dvadesetu obljetnicu Stepinčeve smrti, američki kongresnik Norman F. Lent je rekao:

„Na dvadesetu obljetnicu smrti mučenika kardinala Alojzija Stepinca primjereno je da komemoriramo njegovu iznimno hrabru borbu protiv progona, tlačenja i diskriminacije tako da West 41st Street (24. ulicu Zapad) nazovemo Cardinal Stepinac Place (Trg kardinala Stepinca). Neka to časno ime bude ponosni simbol veličanstvenog duha hrvatskoga naroda u njegovu nastojanju da izbori slobodu i nezavisnost.“

RASPAD KOMUNISTIČKE JUGOSLAVIJE I SRPSKA AGRESIJA NA SUSJEDNE ZEMLJE

Godine 1991. Srbija je povela ratove protiv Slovenije, Hrvatske i Bosne i Hercegovine, a nekoliko godina nakon toga protiv Kosova. Srbija je sve te ratove izgubila i te su države izborile nezavisnost. Samo je u Bosni i Hercegovini nastala Republika Srpska, koja obuhvaća 49 % teritorija koji je očišćen od Hrvata i Bošnjaka. Republika Srpska za neskriven cilj ima odvajanje od Bosne i Hercegovine i pripojenje Republici Srbiji.

Sljedeća tri dokumenta nedvojbeno dokazuju da je uzrok svih tih ratova bila srpska imperijalistička politika.

Memorandum SANU I (1986.)

Memorandum Srpske akademine nauka i umetnosti (SANU) objavljen je 1986. s ciljem stvaranja integrirane Srbije koja bi uključila Vojvodinu i Kosovo i područja Jugoslavije gdje Srbi žive u Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini. Memorandum je ustvrdio da, ne računajući razdoblje NDH, Srbi u Hrvatskoj nikad nisu bili ugroženiji nego 1986.

Presuda Međunarodnog suda pravde u Hagu

Presuda Međunarodnog suda pravde u Hagu iz godine 2015. jasno je utvrdila da je cilj srpske agresije 1991.-1995. bilo stvaranje Velike Srbije putem ujedinjenja teritorija u Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini sa Srbijom. Citiramo:

„442. Dokazi su utvrdili postojanje, najkasnije od 1991., političkog cilja ujedinjenja srpskih područja u Hrvatskoj i BiH sa Srbijom da se stvori jedin-

stven teritorij. Štoviše, dokazi su potvrdili da su vlasti i uglednici SAO Kraji-
ne, a potom i RSK, potpuno prihvatili i zastupali taj cilj i težili ostvariti ga u
suradnji sa srpskim vodstvom u Srbiji i u Republici Srpskoj u BiH.

445. Od najkasnije kolovoza 1991., politički cilj ujedinjenja srpskih pod-
ručja u Hrvatskoj i BiH sa Srbijom da bi se uspostavio jedinstven teritorij na-
stojao se postići brojnim i sustavnim oružanim napadima na predominantno
hrvatska i druge nesrpska područja i kroz provođenje akata nasilja i prijetnji.“

Memorandum SANU II (2011.)

„Memorandum SANU II“ iz 2011. traži odbacivanje i umanjivanje odgo-
vornosti Srbije za ratove u Hrvatskoj, Bosni i Hercegovini i Kosovu i dovo-
đenje Srbije u istu poziciju sa susjednim zemljama koje su bile napadnute;
podržavanjem odcjepljenja Republike Srpske od Bosne i Hercegovine i ustra-
janju da se Srbe u Hrvatskoj, Crnoj Gori i na Kosovu prizna kao konstitutivne
manjine. Današnji politički problemi u Bosni i Hercegovini, na Kosovu i u
Crnoj Gori te srpska propaganda protiv Hrvatske posljedica su te srpske im-
perijalne politike koja je danas aktivna jednako kao u IXX. Stoljeću.

HRVATSKA DANAS

Hrvatska je izborila demokraciju godine 1990., slobodu 1991. i članstvo u
Europskoj uniji 2013. Država je miroljubiva i prosperitetna. Nastoji primije-
niti europske standarde u svakom aspektu života. No hrvatsko je društvo još
uvijek opterećeno sporenjima koja proistječu iz otkrića povijesnih neistina.
Kad su se 2017. javne raspre prekomjerno užarile, hrvatska je vlada formirala
„Vijeće za suočavanje s posljedicama vladavine nedemokratskih režima“. U
Vijeće su ušli ugledni stručnjaci svih političkih profila – da ispituju sve argu-
mente i donesu svoje mišljenje.

Nakon godinu dana rada, u veljači 2018., Vijeće je objavilo „Dokument
dijaloga“ ([https://vlada.gov.hr/UserDocsImages//Vijesti/2018/02%20velja%-
C4%8Da/28%20velja%C4%8De//Dokument%20dijaloga.pdf](https://vlada.gov.hr/UserDocsImages//Vijesti/2018/02%20velja%-C4%8Da/28%20velja%C4%8De//Dokument%20dijaloga.pdf)). Iz njega citi-
ramo možda njegov najvažniji odjeljak:

„Ne ulazeći u pitanja ‘povijesnoga revizionizma’, ipak treba reći da tamo
gdje je povijest već ‘revizionistička’, neki novi ‘revizionizam’ može se javlja-
ti i kao potreba za ‘revizionizmom revizionizma’. Dobroj praksi suočavanja
s prošlošću pogodovala bi historiografska i druga istraživanja, sa znanstve-
nim preispitivanjem izvora i kritičkim ispitivanjem i neselektivnim izborom i
objavljivanjem građe, što uključuje, uz dostupnost arhivskoga gradiva, i nova
istraživanja i otkrivanja žrtava nedemokratskih režima te dostojanstveno
obilježavanje pijeteta na mjestima njihova stradanja. Svojedobne licitacije s

brojem žrtava bilo kojega od nedemokratskih režima i dalje su smetnja sagledavanju povijesne istine, pa prema tomu i suočavanja u smjeru kulture dijaloa i nekrivotvorenoga povijesnog sjećanja. Tu svakako ne spada savjesno kritičko i znanstveno utvrđivanje stvarnoga broja žrtava, posebno tamo gdje je on dokazano višestruko uvećan iz političkih, politikantskih ili nekih drugih razloga.“

Molimo čitatelj ovoga dokumenta da ovu izjavu uzmu kao njegov zaključak.

LITERATURNI IZVORI

Da bismo olakšali čitanje ovog dokumenta izostavili smo referencije na hrvatskom jeziku i ostavili samo one ključne objavljene na engleskom jeziku. One pak sadrže referencije potrebne za točnu identifikaciju svih izvora podataka koji se mogu odnositi na navode u tekstu.

Arendt, Hannah. 1964. *Eichmann in Jerusalem. A report on the banality of evil*. New York: The Viking Press. https://platypus1917.org/wp-content/uploads/2014/01/arendt_eichmanninjerusalem.pdf

Cohen, Philip J. 1993. *Desecrating the Holocaust: Serbia's Exploitation of the Holocaust as Propaganda*. Philip J. Cohen.

Cohen, Philip, J. 1996. *Serbia's Secret War: Propaganda and the Deceit of History*. College Station, Texas A&M University Press, Texas City, TX, USA.

International Court of Justice. 2015. "Application of the Convention on the Prevention and Punishment of the Crime of Genocide (Croatia v. Serbia). Summary of the Judgment of 3 February 2015." <https://www.icj-cij.org/files/case-related/118/18450.pdf>.

Gitman, Esther. 2011. *When Courage Prevailed: The Rescue and Survival of Jews in the Independent State of Croatia 1941-1945*. St. Paul: Paragon House.

Lebel, Jennie. 2007. *Until 'the Final Solution': The Jews in Belgrade 1521-1942*. New Haven, CT (USA): Avotaynu.

Marušić, Matko, editor. 2020. *Croatia: Past, Present and Future Perspectives*. New York: Nova Publishers.

Matkovic, Blanka. 2017. *Croatia and Slovenia at the End and After the Second World War (1944-1945): Mass Crimes and Human Rights Violations Committed by the Communist Regime*. Boca Raton, FL: BrownWalker Press.

Tanner, Marcus. 2010. *Croatia; A Nation Forged in War*. 3rd edition. Yale University Press. www.jstor.org/stable/j.ctt11npzsd.

Vukić, Igor. 2019b. *Labour camp Jasenovac*. Zagreb: Igor Vukić.

